

Ny Bokin'i Daniela — Isa Iraika amby Roapolo amby Zato###

*Mamaha ny Famantarana ny Andro Farany: Fahatakarana ny Tondron'i
Kristy momba ny Hazo Mamelatra amin'ny Lohataona*

Jeff Pippenger
2024-03-07

Nampitodika ny olony ho amin'ireo hazo mitsimoka amin'ny lohataona i Kristy, mba hahatakarany ny “famantarana” sy ny hevitra fonosin'ny “famantarana” amin'ny andro farany.

“Kristy dia efa nandidy ny olony hiambina ny famantarana ny fihaviany sy hifaly rehefa mahita ny porofon'ny fihavian'ny Mpanjakany izy. Hoy Izy: ‘Ary raha vao manomboka ho tonga izany zavatra izany, dia miandrasa, ka asandrato ny lohanareo; fa efa manakaiky ny fanavotana anareo.’ Ary Izy nanondro ny hazo mamoa ravina amin'ny lohataona ka nanao hoe: ‘Raha vao mitsimoka ireny, dia hitanareo sy fantatreo amin'ny tenanareo fa efa akaiky ny fahavaratra. Ary tahaka izany koa ianareo, raha hitanareo fa tonga izany zavatra izany, dia fantaro fa efa akaiky ny fanjakan'Andriamanitra.’ Lioka 21:28, 30, 31.” Ilay Hery Mifanandrina, 308.

Ny “famantarana” amin'ny andro farany dia voasolo tandindona tamin'ireo “famantarana” izay nanambara sy nampiditra ny hetsiky ny anjely voalohany. Anisan'ireo “famantarana” ireo ny fihovitrovitry ny lanitra; nefa Joel dia mampahafantatra fa ny “famantarana” amin'ny andro farany—ireo andro izay hitadiavana ny heloky ny Isiraely ka tsy ho hita, izay hahamasina mandrakizay ny tendrombohitra masin'Andriamanitra, fa tsy hisy vahiny handalo ao aminy intsony—dia hahitana koa, ankoatra ny fihovitrovitry ny herin'ny lanitra, ny fihovitrovitry ny herin'ny tany. Sister White dia manamarika ny fahasamihafana misy eo amin'ny fihovitrovitry ny herin'ny lanitra sy ny herin'ny tany.

“Tamin'ny 16 Desambra 1848, nomen'ny Tompo fahitana aho ny amin'ny fihovitrovitry ny herin'ny lanitra. Hitako fa raha nilaza ny Tompo hoe: ‘lanitra,’ tamin'ny nanomezany ireo famantarana voarakitr'i Matio sy Marka ary Lioka, dia lanitra no tiany holazaina; ary raha nilaza Izy hoe: ‘tany,’ dia tany no tiany holazaina. Ny herin'ny lanitra dia ny masoandro sy ny volana ary ny kintana. Manapaka eny amin'ny lanitra izy ireo. Ny herin'ny tany dia ireo izay manapaka eto ambonin'ny tany. Hozongozonin'ny feon'Andriamanitra ny herin'ny lanitra. Amin'izany dia hafindra hiala amin'ny toerany ny masoandro sy ny volana ary ny kintana. Tsy ho levona izy ireo, fa hozongozonin'ny feon'Andriamanitra.”

“Nisondrotra niakatra ny rahona maizina sy mavesatra ka nifandona. Nisaraka sy niolaka niverina ny habakabaka; dia afaka nijery niakatra tamin'ilay banga misokatra ao Orion isika, izay nihavian'ny feon'Andriamanitra. Hidina amin'ny alalan'io banga misokatra io ny Tanàna Masina. Hitako fa ahetsiketsika ankehitriny ny herin'ny tany ary tonga araka ny filaharany ny toe-javatra. Ady sy siosion-dresaky ny ady, sabatra, mosary ary areti-mandringana no voalohany hampihozongozona ny herin'ny tany; avy eo ny feon'Andriamanitra no

hampihozongozona ny masoandro sy ny volana ary ny kintana, ary ity tany ity koa. Hitako fa ny fihovitrovitran'ny hery any Eoropa dia tsy, araka ny ampianarin'ny sasany, ny fihovitrovitran'ny herin'ny lanitra, fa ny fihovitrovitran'ireo firenena tezitra.” Early Writings, 41.

Ny fihovitrovitry ny lanitra ao amin'i Matio sy Marka ary Lioka dia maneho ny fihovitrovitry ny fahefana izay manjaka amin'ny lanitra, araka ny asehon'ny masoandro sy ny volana ary ny kintana. Ireo fahefana any an-danitra rehetra ireo dia nohozongozonina, ka niteraka ny “famantarana,” izay nampiditra sy nanambara ny fihetsiky ny anjely voalohany. Ireo fahefana any an-danitra ireo dia mbola hohozongozonina indray mandritra ny fihetsiky ny anjely fahatelo. Fa ao amin'ny fihetsiky ny anjely fahatelo, dia hohozongozonina koa ny fahefan'ny tany. Ny fahefan'ny tany dia ireo fahefana izay manjaka amin'ny tany. Tamin'ny 11 Septambra 2001, ny fahefan'ny tany, fa tsy ny an'ny lanitra, no nohozongozonina.

“Efa tonga ve ny teny nambarako fa i New York dia hofafan'ny onja mahery avy amin'ny ranomasina? Tsy mbola nilaza izany mihitsy aho. Iza no efa nolazaiko, raha nijery ireo trano lehibe natsangana tany aho, rihana manaraka rihana: ‘Toe-javatra mahatsiravina toy inona no hitranga rehefa hitsangana ny Tompo hampihorohoro fatratra ny tany! Amin'izany dia ho tanteraka ny tenin'ny Apokalypsy 18:1–3.’ Ny toko fahavalo ambin'ny folo manontolo ao amin'ny Apokalypsy dia fampitandremana ny amin'izay ho tonga amin'ny tany. Nefa tsy manana fanazavana manokana momba izay ho tonga amin'i New York aho, afa-tsy izao ihany, fa fantatro fa indray andro any ireo trano lehibe any dia harodana noho ny fihodinana sy ny fanonganam-pahefan'Andriamanitra. Avy amin'ny fahazavana nomena ahy no ahafantarako fa misy fandranganana eto amin'izao tontolo izao. Teny iray avy amin'ny Tompo, fikasihan'ny heriny mahery iray monja, dia hirodana ireo rafitra goavana ireo. Hitranga ny toe-javatra mahatahotra izay tsy azontsika saintsainina akory.” Review and Herald, 5 Jolay 1906.

Tamin'ny tantaran'ny Millerita, iray amin'ireo famantarana voasoratr'i Lioka ny hoe “fahorian'ny firenena.” Ny firenena dia maneho ireo hery izay manjaka amin'ny tany, ary tamin'ny 11 Septambra 2001, dia nangovitry ny firenena rehetra eran-tany rehefa niditra tao amin'ny tantara ara-paminaniana ny Loza fahatelo. Io fangozohozonana teto an-tany io dia naseho tao amin'i Lioka toko faha-iraka amby roapolo, saingy tsy tamin'ilay fomba fiteny ara-Baiboly hoe fangozohozonan'ny herin'ny tany. Nohaseho tamin'ilay andian-teny hoe “fahorian'ny firenena” izany, araka izay nateraka tamin'ireo firenena maneran-tany rehefa noravana ireo trano lehibe tao New York. Ny “fahorian'ny firenena” ao amin'i Lioka dia ny fangozohozonan'ny herin'ny tany, ary tanteraka izany tamin'ny tantaran'ny Millerita.

“Hitako fa ny herin'ny tany dia ahetsiketsika ankehitriny, ary ny zava-mitranga dia tonga araka ny filaharany. Ny ady sy ny siosion-dresaky ny ady, ny sabatra, ny mosary ary ny areti-mandringana no voalohany manetsiketsika ny herin'ny tany; avy eo ny feon'Andriamanitra no hampihorohoro ny masoandro sy ny volana ary ny kintana, ary ity tany ity koa. Hitako fa ny fihovitrovitry ny hery any Eoropa dia tsy, araka ny ampianarin'ny sasany, ny fihovitrovitry ny herin'ny lanitra, fa ny fihovitrovitry ny firenena tezitra.” Early Writings, 41.

Ny “fihorohoroan’ny fahefan’ireo firenena tezitra” dia fihorohoroan’ny “fahefan’ny tany,” araka ny asehon’ny tantara tany am-piandohan’ny Advantisma tamin’ny fihorohoroan’ny “fahefana tany Eoropa.” Uriah Smith dia nanondro izay nampihorohoro ireo fahefana tany Eoropa tamin’ny 1838.

“Araka ny nanombohan’ny vanim-potoana ara-paminaniana amin’ity trompetra [faha-6] ity tamin’ny fanolorana an-tsitraro ny fahefana teo an-tànan’ny Tiorka nataon’ny amperora kristiana tany Atsinanana, dia azo heverina ara-drariny koa fa ny fiatarany dia homarihina amin’ny fanolorana an-tsitraro izany fahefana izany indray ataon’ny Sultana Tiorka hiverina eo an-tànan’ny Kristiana. Tamin’ny 1838 dia tafiditra an’ady tamin’i Egipta i Torkia. Saika haharesy ny fahefana tiorka ny Egyptianina. Mba hisorohana izany, dia niditra an-tsehatra ny hery lehibe efatra tany Eoropa, dia i Angletera, Rosia, Aotrisy, ary Poroisia, mba hanohana ny governemanta tiorka. Nanaiky izany fidiran’izy ireo an-tsehatra izany i Torkia. Nisy fivoriana natao tany Londres, izay namolavolana teny farany hapetraka eo anatrehan’i Mehemet Ali, Pasha-n’i Egipta. Miharihary fa raha vao hapetraka eo an-tànan’i Mehemet io teny farany io, dia ho voatolotra amin’ny ankapobeny eo an-tànan’ny hery kristiana any Eoropa ny anjaran’ny Fanjakana Ottoman. Napetraka teo an-tànan’i Mehemet izany teny farany izany tamin’ny andro faha-11 Aogositra 1840! ary tamin’io andro io indrindra dia nandefa taratasy ho an’ireo ambasadaoron’ny hery efatra ny Sultana, nanontany izay tokony hatao raha mandà tsy hanaraka ireo fepetra natolotr’izy ireo i Mehemet. Ny valiny dia hoe tsy tokony hanahy ny tenany izy momba izay tranga mety hitranga; fa efa nanao fiomanana ho amin’izany izy ireo. Tapitra ny vanim-potoana ara-paminaniana, ary tamin’io andro io indrindra dia nfindra teo an-tànan’ny Kristiana ny fitantanana ny raharaha mohammedana, tahaka ny namindrana ny fitantanana ny raharaha kristiana teo an-tànan’ny Mohammedana 391 taona sy 15 andro talohan’izany. Toy izany no nifaranan’ny loza faharoa, ary nitsahatra ny fanenoan’ny trompetra fahenina.” Uriah Smith, Synopsis of Present Truth, 218.

Ny finoana silamo tamin’ilay Loza faharoa dia efa nandalo ny tampon’ny heriny, izay, araka ny tenin’Andriamanitra, dia tokony haharitra telonjato iraka amby sivifolo taona sy dimy ambin’ny folo andro. Kanefa tamin’ny taompolo 1830 dia niezaka i Egipta hanorina indray kalifàta tao Egipta mba hanohizana ny jihady lehibe faharoa teo amin’ny tantaran’ny Silamo. Ny mety hisian’ny ady silamo fanampiny dia nahatonga ireo hery eoropeana hihorohoro noho ny tahotra. Nandritra ny am-polony taona maro, ny krizin’ny fiverenan’ny Silamo handrehitra indray ny adiny dia nantsoin’ireo mpahay tantara sy mpitanti-baovao tamin’izany taona izany hoe “Ny Fanontaniana Tatsinanana.” Ny adin’ny zanaky ny atsinanana dia notanterahina nandritra ny taonjato maro tamin’ireo firenena eoropeana, izay nandray ny fivavahany avy tamin’ny fiangonana romana. Tamin’ny 1838, “ny fahorian’ny firenena,” izay noresahin’i Kristy, dia naneho ny fihovitrovitran’ireo firenena tezitra, izay vokatry ny ady nentin’ny Silamo hanoharana ny Empira romana teo aloha.

“Amin’ny [famahana] ireo anjely efatra izay voafatotra eo amin’ilay ony lehibe Eofrata, dia takatro fa Andriamanitra tamin’izany dia efa saiky hamela ireo firenena efatra lehibe nandrafitra ny fanjakana Ottomanina, izay niezaka foana nefa tsy nahavita nampanaiky ny Fanjakana Tatsinanana tao Constantinople, sady kely ihany ny fandrosoany tamin’ny fandresena an’i Eoropa, ankehitriny mba haka an’i Constantinople, sy handravarava ary

hampanaiky ny ampahatelon'i Eoropa, izay no zava-nisy tokoa tokony ho tamin'ny tapaky ny taonjato fahadimy ambin'ny folo.” Works of William Miller, Volume 2, 121.

Ny fahorian'ny firenena ao amin'ilay fitantarana hita ao amin'ny Lioka dia “amin'ny fisafotofotoana; ny ranomasina sy ny onja mirohondrohona,” ary ny “fon'ny olona reraka noho ny tahotra sy noho ny fiandrasana ireo zavatra ho avy ambonin'ny tany.” Ny fisafotofotoan'ilay Raharaha Tatsinanana dia mbola nanetsiketsika hatrany ny fahefan'ny tany ka tonga hatrany amin'ny taonjato faharoapolo, ary ny tandindon'izany fahoriana izany dia ny “fon'ny olona reraka noho ny tahotra” sy ny “ranomasina sy ny onja mirohondrohona.”

“Ity fanisiana tombo-kase ny mpanompon'Andriamanitra ity dia ilay naseho an'i Ezekiela tao amin'ny fahitana ihany. Jaona koa dia vavolombelon'ity fanambarana mahatahotra indrindra ity. Nahita ny ranomasina sy ny onja mieron'izy, ary ny fon'ny olona reraka noho ny tahotra. Nahita ny tany nihozongozona izy, sy ny tendrombohitra nafindra ho eo afovoan'ny ranomasina (izay tanteraka ara-bakiteny mihitsy), ny ranony mieron'izy misamboatavoara, ary ny tendrombohitra mihozongozona noho ny fivontosany. Nampisehoana loza izy, areti-mandringana, mosary, ary fahafatesana manatanteraka ny asa mahatsiravin'izy ireo.” Testimonies to Ministers, 445.

Rehefa naseho tamin'i Jaona ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina, dia hitany ny fahorian'ny firenena, araka ny asehon'ny ranomasina sy ny onja mirohondrohona, ary ny fon'ny olona reraka noho ny tahotra; ary io fanisiana tombo-kase io ihany no naseho tamin'i Ezekiela tao amin'ny toka fahasivy. Nomena an'i Ezekiela ny hahita ny singa anatiny amin'ny fanisiana tombo-kase, fa i Jaona kosa no naseho ny singa ivelany mifandray amin'ny fanisiana tombo-kase. Hitan'i Jaona fa ny fahatezeran'ny firenena dia mifandray amin'ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina, ary ny fahatezeran'ny firenena dia ilay fahorian'ny firenena ao amin'i Lioka ihany koa, izay fantatra ara-tantara amin'ny hoe Fanontaniana Atsinanana. Nomena an'i Jaona ny hahita fa ny finoana silamo amin'ny Loza fahatelo dia famantarana ivelany ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina.

“Ny ankehitriny dia fotoana mahaliana fatratra ho an'ny velona rehetra. Ny mpitondra sy ny mpanao fanjakana, ireo olona mitana toerana iankinana fitokisana sy fahefana, ny lehilahy sy ny vehivavy mpandinika avy amin'ny saranga rehetra, dia mampifantoka ny sainy amin'ireo zava-mitranga manodidina antsika. Mijery ireo fifandraisana voahenjana sy tsy milamina misy eo amin'ny firenena izy ireo. Hitan'izy ireo ny hamafin-kery izay mandray ny singa rehetra eto an-tany, ary tsapany fa misy zava-dehibe sy manapaka hiseho tsy ho ela—fa izao tontolo izao dia eo an-tsisin'ny krizy goavana indrindra.”

“Ankehitriny ny anjely dia mifehy ny rivotry ny fifandirana, mba tsy hitsoka izany mandra-panaitra izao tontolo izao ny amin'ny loza mananontanona ho avy aminy; kanefa misy tafio-drivotra miangona, vonona hipoaka amin'ny tany; ary rehefa homen'Andriamanitra didy hamaha ny rivotra ny anjeliny, dia hisy fisehoan-javatra mahatahotra amin'ny fifandirana izay tsy azon'ny penina aseho an-tsary.”

“Ny Baiboly, ary ny Baiboly ihany, no manome ny fijery marina momba izany zavatra izany. Eto no anehoana ireo seho lehibe farany eo amin’ny tantaran’izao tontolontsika izao, dia zava-mitranga izay efa mandefa mialoha ny alokany, ka ny feon’ny fanatonany aza mampihorohoro ny tany sy mampitambotsotra ny fon’ny olona noho ny tahotra.” Education, 179, 180.

Ao amin’ny toko fahiraika amby roa-polon’i Lioka dia notondroin’i Jesosy ireo “famantarana” izay nampiditra ny hetsika Millerita, ary ireo “famantarana” rehetra ireo, araka an’i Sister White, dia tanteraka avokoa. Ny horohorontany tao Lisbonne, ny andro maizina, ny fianjeran’ny kintana, ary ny fahorian’ny firenena, izay naneho ny fihovitrovitry ny herin’ny tany ka tanteraka tamin’ny alalan’ny Silamo tao amin’ily tahotra nateraky ny Eastern Question, dia samy efa tanteraka avokoa. Tafiditra ao anatin’ny “famantarana” Millerita koa ny fahatongavan’ny Zanak’olona miaraka amin’ny rahona, izay tanteraka araka ny filaharana marina nanomezan’i Kristy ireo “famantarana”; fa rehefa nifarana ny fahorian’ny firenena tamin’ny famerana ny fahefan’ny Ottoman tamin’ny taona 1840, dia tonga tao amin’ny Toerana Masina Indrindra Kristy tamin’ny 22 Oktobra 1844, ary rehefa tonga Izy dia tonga niaraka tamin’ny rahona.

“Ary, indro, nisy anankiray tahaka ny Zanak’olona tonga tamin’ny rahon’ny lanitra ka nanatona ny Fahagola tamin’ny Andro, ary nentina ho eo anatrehan’ny Izy. Dia nomena Azy ny fanapahana sy ny voninahitra ary ny fanjakana, mba hanompoan’ny firenena sy ny olona ary ny samy hafa fiteny rehetra Azy; ny fanapahany dia fanapahana mandrakizay izay tsy ho levona.” Daniela 7:13, 14. Ny fihavian’i Kristy voafaritry eto dia tsy ny fihaviany fanindroany ety an-tany. Tonga eo amin’ily Fahagola tamin’ny Andro any an-danitra Izy mba handray fanapahana sy voninahitra ary fanjakana, izay homena Azy amin’ny fiasaran’ny asany amin’ny maha-Mpanelanelana Azy. Ity fihaviana ity, fa tsy ny fiaviany fanindroany ety an-tany, no nambaran’ny faminaniana fa hitranga amin’ny fiasaran’ny 2300 andro tamin’ny taona 1844. Entin’ny anjely any an-danitra miaraka Aminy, ny Mpisoronabe lehibentsika dia miditra ao amin’ny masina indrindra, ary eo no isehoany eo anatrehan’Andriamanitra mba hanatanteraka ny asa farany amin’ny fanompoany ho an’ny olona—dia ny hanatontosana ny asam-pitsarana famotopotorana sy hanao fanavotana ho an’izay rehetra aseho fa manan-jo hahazo ny tombontsoany.” Ilay Ady Lehibe, 479.

Ny “famantarana” mifandray amin’ny tantaran’ny Millerites dia naneho mialoha ny “famantarana” mifandray amin’ny tantaran’ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina. Raha nanome ny vavolombelona faharoa ho an’ily fitantarana ara-tantara tamin’ny alalan’ny fanoharana i Kristy, dia notondroiny tamin’ny mpianany ny “hazo mitsimoka amin’ny lohataona.” Nampahafantariny azy ireo fa rehefa manomboka mitsimoka ny hazo, dia fantatrareo fa efa akaiky ny faran’izao tontolo izao, ary fa ny taranaka izay mahita ny hazo mitsimoka amin’ny lohataona dia mbola ho velona ka hahita ny lanitra sy ny tany ho levona, ao amin’ny afon’ny fiaviany fanindroany.

Rehefa mitsimoka izy ankehitriny, dia hitanareo ka fantatrareo amin’ny tenanareo fa efa akaiky ny fahavaratra. Ary toy izany koa ianareo, raha mahita ireo zavatra ireo tanteraka ianareo, dia fantaro fa efa akaiky ny fanjakan’Andriamanitra. Lazaiko aminareo marina tokoa: ity taranaka ity tsy mba ho levona mandra-pahatanterak’ireo rehetra ireo. Ny lanitra sy ny tany ho levona, fa ny teniko tsy mba ho levona. Lioka 21:30–33.

Ny fanontaniana àry dia tonga hoe: “oviana no nanomboka nitsiry ny hazo?” Ny ranonorana farany dia nanomboka niparitaka tamin’ny 11 Septambra 2001, izay araka an’i Isaia dia “ny andro” amin’ny “rivotra mahery amin’ny andro isehoan’ny rivotra avy any atsinanana” avy amin’Andriamanitra.

Amin’ny famerana, raha mitsiry izy, dia hifandahatra aminy ianao; ny rivotra mahery nofefeny dia tanany amin’ny andron’ny rivotra avy any atsinanana. Koa amin’izany no hanadiovana ny helok’i Jakoba; ary izao no voa rehetra hahafahana manaisotra ny fahotany: raha ataony tahaka ny vato sokay voatorotoro ny vato rehetra amin’ny alitara, dia tsy haharitra intsony ny ala masina sy ny sarin-javatra voasokitra. Nefa ny tanàna mafy manda dia ho lao, ary ny fonenana ho avela sy hafoy tahaka ny efitra; ao no hihinanan’ny zanak’omby, ary ao no handriany ka handany ny rantsany. Raha malazo ny rantsany, dia hotapahina ireny; tonga ny vehivavy ka mandrehitra azy amin’ny afo; fa firenena tsy manan-tsaina izy; koa Izay nanao azy tsy hamindra fo aminy, ary Izay namorona azy tsy haneho fitia azy. Ary amin’izany andro izany dia hisy izao: Jehovah hikosoka ny voa manomboka eo amin’ny lalan-drano amin’ny ony ka hatreo amin’ny lohasahan-dranon’i Egipta, ary ianareo hangonina tsirairay, ry zanak’Isiraely. Ary amin’izany andro izany dia hisy izao: hotsofina ny trompetra lehibe, ka ho avy ireo izay saiky ho levona tany amin’ny tanin’i Asyria, sy ireo voaroaka tany amin’ny tanin’i Egipta, ary hiankohoka eo anatrehan’i Jehovah eo an-tendrombohitra masina any Jerosalema. Isaia 27:8–13.

Ny orana farany dia nanomboka nitsifitra (araka ny fatra) tamin’ny 11 Septambra 2001, ary nanomboka koa ny adihevitra momba ny hafatry ny orana farany sy ny hafatra sandoka hoe fiadanana sy filaminana. Ny tantaran’izany adihevitra izany no toerana anesorana ny helok’i Jakoba (dioaina, izany hoe anaovana fanavotana). Ny tantaran’ily adihevitra, izay adihevitr’i Habakoka, no vanim-potoanan’ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo, izay mifarana amin’ny androahan’ny Tompo amin’ny vavany ny Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito Laodiseana, fa izy, tahaka ilay “tanàna mimanda”, dia ho lao, satria efa tonga tanànan’ny olona tsy manam-pahalalana, izay tsy mahita famindram-po na fitia. Amin’izany fotoana izany, ilay “feo faharoa” ao amin’ny Apokalypsy valo ambin’ny folo dia hitsoka trompetra lehibe, izay trompetra fahafito sy loza fahatelo, ary ny ondry hafa an’Andriamanitra dia ho avy hiankohoka ao “Jerosalema”, izay ho efa tonga ny hetsiky ny fiangonana mandresy.

Ny 11 Septambra 2001 dia manondro fa tonga ny taranaka farany eo amin’ny tantaran’ity tany ity, ary izay ihany no handray ny orana izay mampamony ny hazo, dia ireo izay mahafantatra ny hazo mitsimoka amin’ny lohataona. Ireo ihany izay mahafantatra fa ny finoana silamo amin’ily loza fahatelo no manamarika ny fahatongavan’ny ranonorana farany sy ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra amby efapolo arivo, no ho isan’izany antokon’olona izany.

“Ireo ihany izay miaina araka ny fahazavana efa azony no handray fahazavana lehibe kokoa. Raha tsy mandroso isan’andro isika amin’ny fanehoana ireo hatsaram-panahy kristiana miasa, dia tsy ho fantatsika ny fisehoan’ny Fanahy Masina amin’ny ranonorana farany. Mety hilatsaka amin’ny fo manodidina antsika rehetra izany, nefa tsy ho tsapantsika na ho raisintsika.” Testimonies to Ministers, 507.

“Tsy tokony hiandry ny ranonorana farany isika. Ho avy amin’izay rehetra hanaiky sy handray ho azy ny ando sy ny ranonoram-pahasoavana milatsaka amintsika izany. Rehefa angonintsika ny sombin’ny fahazavana, rehefa ankasitrahantsika ny famindram-po azo antoka avy amin’Andriamanitra, Izay tia antsika hatoky Azy, dia ho tanteraka ny teny fikasana rehetra. ‘Fa tahaka ny amelan’ny tany ny mitsimoka avy aminy, ary tahaka ny ampanirian’ny saha ny voafafy eo aminy; dia toy izany no hampanirian’i Jehovah Tompo ny fahamarinana sy ny fiderana eo anatrehan’ny firenena rehetra’ (Isaia 61:11). Ny tany rehetra dia tsy maintsy ho feno ny voninahitr’Andriamanitra.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, boky 7, 984.

Hanohy ny fandalinana ao amin’ny lahatsoratra manaraka isika.

“Raha tsy taitra ho amin’ny fahatsapana ny adidiny ireo izay afaka manampy ao amin’ny —, dia tsy hahafantatra ny asan’Andriamanitra izy, raha renesina ny antso mafy ataon’ily anjely fahatelo. Rehefa mivoaka ny fahazavana mba hanazava ny tany, dia tsy hiakatra hanampy an’i Jehovah izy, fa haniry hamatotra sy hamehy ny asany mba hifanaraka amin’ny heviny tery. Aoka holazaiko aminareo fa ny Tompo dia hiasa amin’ity asa farany ity amin’ny fomba tena ivelan’ny filaharana mahazatra amin’ny zavatra, ary amin’ny fomba izay hifanohitra amin’izay drafitr’olombelona rehetra. Hisy eo amintsika ireo izay te hifehy mandrakariva ny asan’Andriamanitra, ka hanoro didy mihitsy aza ny amin’izay hetsika tokony hatao rehefa mandroso ny asa eo ambanin’ny fitarihan’ily anjely izay mikambana amin’ily anjely fahatelo ao amin’ny hafatra tokony homena izao tontolo izao. Hampiasa fomba sy fitaovana Andriamanitra, ka ho hita amin’izany fa Izy no mandray ny fehin-tanana eo an-tànany manokana. Ho gaga ny mpiasa noho ny fomba tsotra hampiasainy hanatanterahana sy hahatanteraka ny asany amin’ny fahamarinana.” Testimonies to Ministers, 300.